

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 29.3.2007
KOM(2007) 155 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**ELEKTRONISK KOMMUNIKATION I EUROPA - REGULERING OG MARKEDER
2006 (12. RAPPORT)**

{SEK(2007) 403}

1. INDLEDNING

Kommissionens overordnede initiativ for informationssamfunds- og mediepolitik, i2010¹, imødegår udfordringen i den stadig hastigere teknologiske konvergens og omstilling med et regelsæt for elektronisk kommunikation, som fremmer konkurrencen, investeringen, innovationen, det fælles marked og hensynet til forbrugerne.

Men hvis det indre markeds potentiale skal udnyttes fuldt ud, er der brug for en mere konsekvent anvendelse i hele EU og en styrkelse af regelsættet på områder såsom administration af frekvensressourcer. Kommissionen er nu i gang med at revurdere regelsættet og fremlægger forslag midt i 2007.

Denne meddelelse gennemgår markeds-, lovgivnings- og forbrugerudviklingen i sektoren i 2006 og supplerer i2010-årsberetningen² og den kommende rapport om markedsanalyser. Den er baseret på et arbejdsdokument for Kommissionens tjenestegrene, som vedtages samtidig.

Lovgivningssituationen er den, der gælder pr. 31. december 2006. Medmindre andet angives, omfatter markedsdata perioden frem til den 1. oktober 2006.

2. MARKEDSUDVIKLING

Oversigt

Sektoren for elektroniske kommunikationstjenester udgør fortsat det største segment af den samlede ikt-sektor og tegner sig for ca. 44,5%³, nogenlunde det samme som sidste år. Sektorens samlede indtægter var i 2006 ca. 649 mia. EUR³, hvoraf 289 mia. EUR³ stammede fra fastnettelefoni, mobiltelefoni, fastnetdatatjenester og kabel.

Den samlede omsætningsvækst anslås til 2,3%⁴, hvilket er lavere end i 2005, hvor den lå mellem 3,8% og 4,7%; trafikmængden steg i alle segmenter.

Der er fortsat stor dynamik i sektoren. Nye aktører såsom internetselskaber er på vej ind på markedet for IP-telefoni og har der en konkurrencefordel via deres store kundegrundlag. Dermed tilskynder de de traditionelle fastnet- og mobiludbydere til at udvikle nye strategier, herunder at investere i bredbåndsnet og net baseret på ny teknologi, for at skabe nye og større afkast på f.eks. indholdstjenester.

¹ KOM(2005) 229.

² i2010 – Årsberetning om informationssamfundet 2007.

³ EITO, 2006.

⁴ EITO, 2006 og IDATE, 2006.

Fastnettaletelefon er fortsat i tilbagegang, men er stadig den vigtigste indtægtskilde på fastnetmarkedet. De primære faktorer er stigende konkurrence og substitution med mobiltjenester (og i mindre omfang IP-telefoni). Indtægtsnedgangen på fastnettjenester i 2006 anslås at ligge mellem 4,5%⁵ og 5,1%³.

Bredbånd er det hurtigst voksende segment, idet indtægtsstigningen anslås at være mellem 7,8%⁵ og 8,5%³, hvilket er med til at opveje indtægtsnedgangen på taleområdet. Der blev installeret over 20 mio. bredbåndslinjer i 2006, svarende til en stigning på 39% i forhold til 2005. Denne udvikling drives fortsat først og fremmest af infrastrukturbaseret konkurrence og effektiv lovgivning.

Indtægten på **mobiltjenester** steg med 4,6%³, hvilket var langsommere end i 2005. Antallet af nye kunder og anvendelsesgraden på mobiltelefoner steg fortsat, men mobiltalemarkedet viser tegn på at modnes. Priserne er fortsat faldet som følge af den øgede konkurrence: OECD's samlede pristal for indenlandske mobiltjenester ved typiske forbrugsmønstre (den såkaldte kurvmetode) viser faldende tendens i hele EU på helt op til 13,9% fra 2005 til 2006.

Sektorfinansiering, investering

I 2006 anslås investeringen i sektoren for elektronisk kommunikation, målt i kapitaludgifter, at være steget til over 47 mia. EUR, en stigning på 5% siden 2005. Det er fjerde år i træk, investeringsniveauet er steget i forhold til det foregående år siden 2003⁶.

Den typiske etablerede fastnetudbyder investerede omkring 13,3% af sine indtægter, mens den typiske førende mobilaktør investerede omkring 12,7% af sine. De fem største markeder repræsenterede ca. 70% af den samlede investering i EU-25⁷.

Europa investerer i absolutte tal mere end USA og Japan taget for sig. Den europæiske vækst var også mere solid i 2006⁸.

⁵ IDATE, 2006.

⁶ Kommissionens overslag, baseret på data fra Goldman Sachs, ETNO, Cable Europe og ECTA. Investeringstallene henviser kun til kapitaludgifter (vedligeholdelse og udbygning).

⁷ Goldman Sachs.

⁸ EU-investeringen oversteg i absolutte tal både USA's og Japans investering i 2005; EU's forventede vækst i 2006 var også højere (kilde: Infonetics Research, november 2006).

Der foregik fortsat en del opkøb og sammenlægninger. I 2006 anslås de samlede transaktioner i EU dog at have været en smule lavere end det foregående års 70 mia. EUR⁹. De typiske faktorer, som drev sådanne handler, var behovet for at sikre sig et tværeuropæisk dækningsområde, fokusskift fra tale til data og en fortsat tilstrømning af spekulationskapital fra private investorgrupper som følge af det lave renteniveau.

Grænseoverskridende aktiviteter

I gennemsnit stammer en tredjedel af operatørernes indtægter fra aktiviteter i en anden medlemsstat end den, de er hjemmehørende i. Denne udvikling ændrer operatørernes forretningsfokus og principper.

Den største kilde til geografisk diversificering EU-landene imellem er mobilsektoren. De europæiske etablerede fastnetoperatører havde i 2006 derimod som oftest tæt tilknytning til hjemmemarkedet; de tidligere monopolselskaber i Sverige, Spanien og Frankrig var i denne henseende de mest diversificerede (med mindst 41% aktiviteter i andre EU-lande).

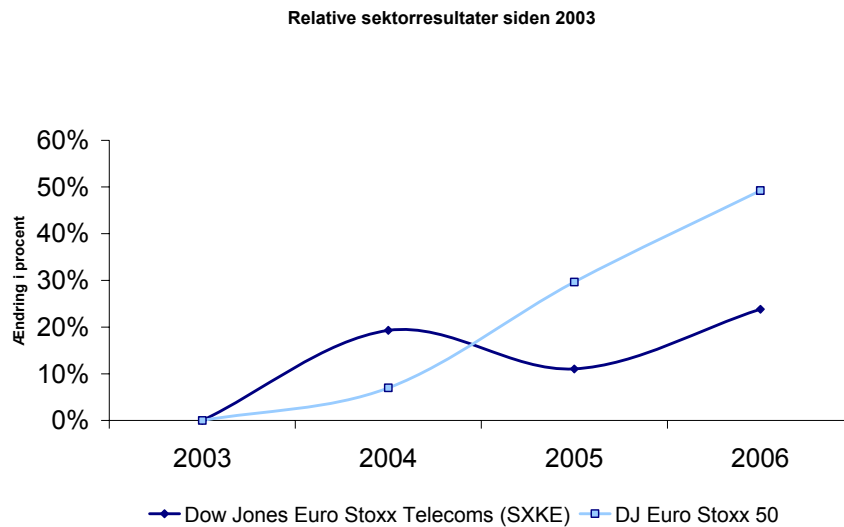
Selv om den europæiske telesektor står sig godt i sammenligning med andre, er der således god plads til at styrke det indre marked på dette område.

Efter et vanskeligt år i 2005 begyndte de finansielle udsigter for det største aktører på det europæiske marked for elektronisk kommunikation at lysne i 2006. Målt efter Dow Jones Euro Stoxx Telecoms-indekset steg sektorens værdi i 2006 med 11,53%; målt over tre år var stigningen 23,84%¹⁰.

⁹ Kommissionens overslag; Morgan Stanley; ING.

¹⁰ Dow Jones Euro Stoxx Telecoms-indekset (SXKE) steg fra 378,4 points (ultimo 2003) til 468,6 (ultimo 2006), mens Dow Jones Euro Stoxx 50-indekset i samme periode steg fra 2760,66 points til 4119,94.

Figur 1:

En af grundene til at sektoren har været så ustadig siden 2003 er muligvis usikkerhed om fremtidige forretningsmodeller. De tidligere monopolselskaber i EU får stadig ca. 60% af deres EBITDA¹¹ fra deres traditionelle tale- og accessvirksomhed.

I mobilsektoren går det langsomt med at få mærkbare indtægter fra nye tjenester. Men selv om de europæiske operatørers indtægter på andre områder end tale (primært SMS) midt i 2006 blev anslået til 17,1%, var det dog betydelig højere end det tilsvarende tal for USA¹².

Konvergens

De fleste fast- og mobilnetoperatører opgraderer gradvist de eksisterende infrastrukturer for at give mulighed for højere datahastigheder og konvergenstjenester.

De nye net skal sikre en mere effektiv fremføring af mange forskellige tjenester via den samme infrastruktur. Indhold bliver efterhånden en vigtigere faktor, idet der udvikles tjenester som IP-tv og mobil-tv, som markedsaktørerne kan differentiere deres udbud med.

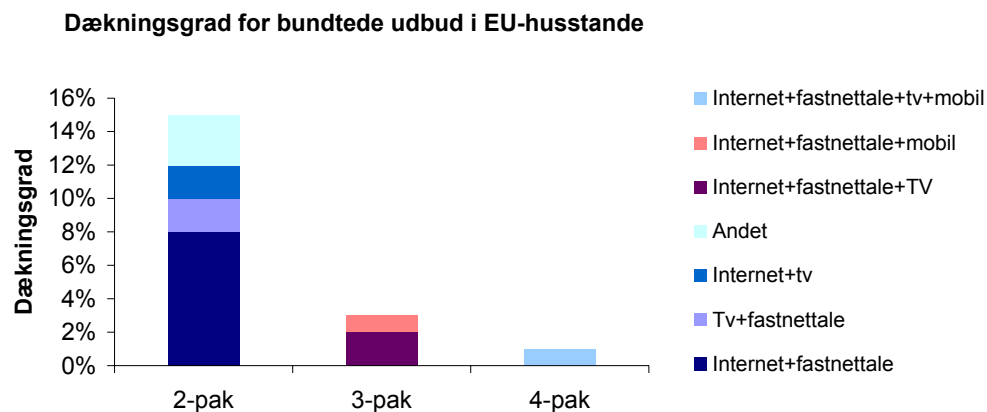
Der er en klar tendens i retning af de såkaldte bundtede produkter, hvor operatørerne udbyder flere forskellige tjenester til en samlet, fast pris. En EU-rundspørge¹³ viser, at 19% af EU's husstande abonnerer på mindst én bundtet tjeneste, og at den hyppigst købte tjenestepakke er et 'dobbelttilbud' med fastnettaletelefontelefoni og internet.

¹¹ Indtjening før renter, skatter og afskrivning.

¹² Merrill Lynch, den 24. juni 2006.

¹³ e-Communications Household Survey (marts 2007), Special Eurobarometer, Europa-Kommissionen.

Figur 2:

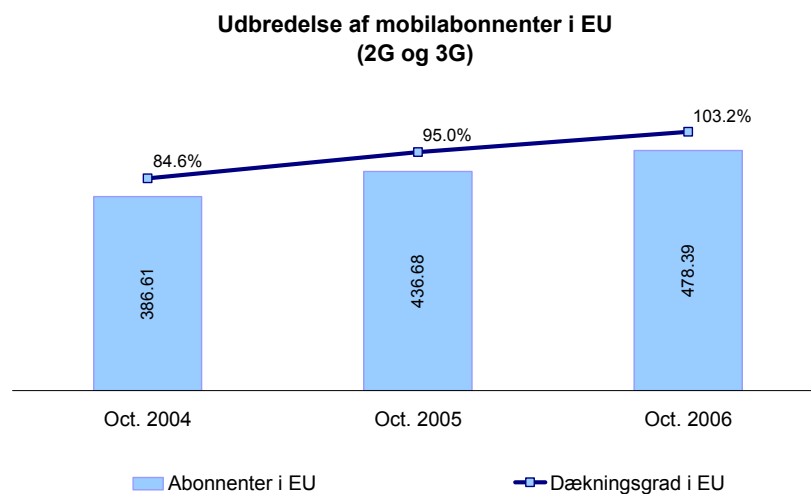

Mobil

Den samlede værdi af EU-markedet for mobiltjenester anslås til 133 mia. EUR¹⁴. Dækningsgraden har nu oversteget den teoretiske 100%-grænse og er oppe på 103%, hvor den sidste år var 95%. Der er nu 478,4 mio. mobilbrugere i EU.

¹⁴ EITO, 2006.

Figur 3:

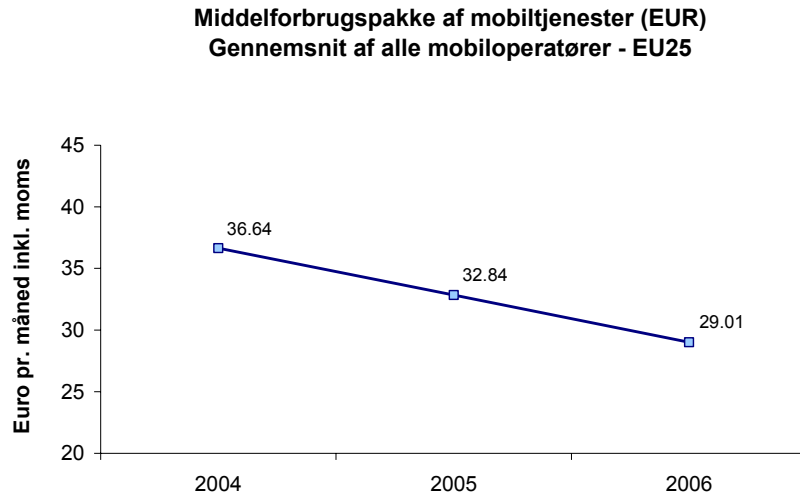
Luxembourg ligger øverst på listen med 171% (herunder pendlere fra tilstødende medlemsstater), efterfulgt af Italien med 134% og Litauen med 133%. Væksten har dog været mindre end i 2005, hvilket tyder på, at markedet er ved at modnes.

Antallet af mobiltjenesteudbydere (operatører af virtuelle mobilnet, udbydere af tillægstjenester, videresælgere) er fortsat steget, mest i Det Forenede Kongerige (70) og Nederlandene (60). Det samlede tal er i løbet af året steget med 76 og ligger nu på 290.

Der er plads til endnu større fremgang, men den øgede konkurrence driver nu priserne nedad. Gennemsnitsprisen pr. måned for en mellemstor forbrugspakke med indlandstaleopkald/SMS¹⁵ viser følgende tendens:

¹⁵ OECD-metoden, hver medlemsstats to største operatører, inklusive månedsabonnement.

Figur 4:

3G

Der er tegn på øget accept af 3G: i Italien anslår tilsynsmyndigheden f.eks., at der er ca. 12 mio. 3G-abonnenter, sammenlignet med 2,6 mio. ved udgangen af 2004. 10-15% af de europæiske mobilabonnenter har en 3G-telefon.

Roaming

De gennemsnitlige detailpriser for roaming-opkald er fortsat betydelig højere end de tilsvarende priser for indlandsmobilopkald, selv om der er truffet foranstaltninger for at gøre taksterne mere gennemskuelige, bl.a. ved at Europa-Kommissionen har startet en forbrugerhjemmeside. Disse prisforskelle kan ikke skyldes, at operatørerne har højere udgifter.

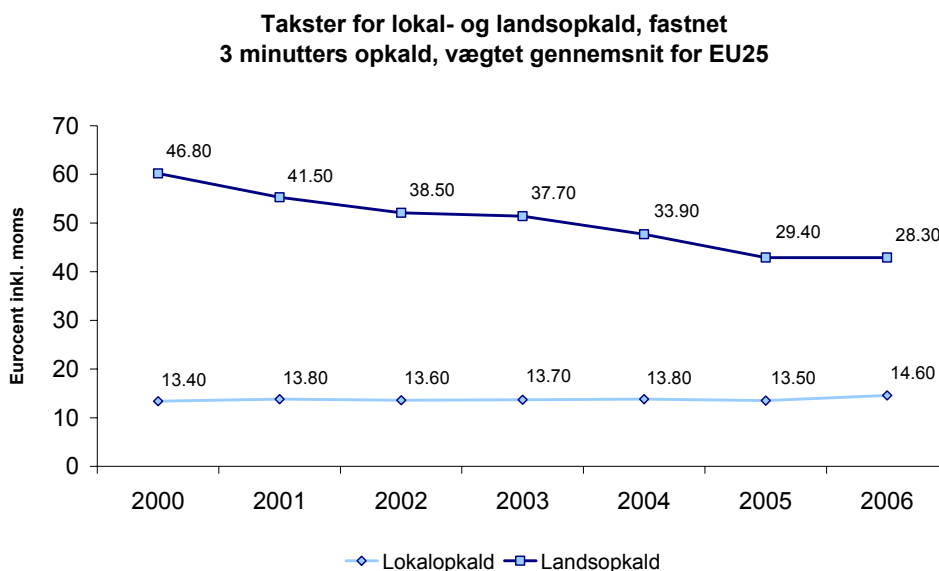
Kommissionen mener, som det fremgår af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i foråret 2006, at de fordele, som forbrugerne, smv'erne og erhvervskunderne ville få ved lavere roamingpriser, også ville komme hele EU's økonomi til gavn, og derfor foreslog Kommissionen i juli 2006 en enhedsmarkedsforanstaltning i form af en forordning om roaming i EU. Forslaget behandles nu i Europa-Parlamentet og Rådet og forventes vedtaget inden sommeren 2007.

Fastnettaletelefone

Den samlede værdi af EU-markedet for fastnettaletelefone anslås til 83 mia. EUR¹⁶.

Konkurrencen på fastnetmarkedet intensiveredes fortsat i løbet af året, og priserne for ind- og udlandsopkald faldt yderligere. Fastnetnummerportabilitet bidrager fortsat til konkurrenceorienteringen på markedet.

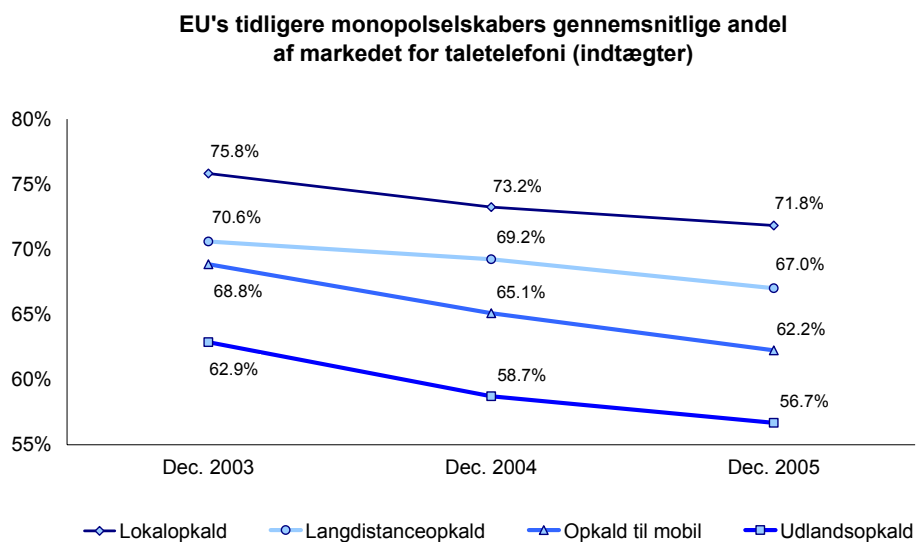
Figur 5:

De etablerede operatører må fortsat afgive markedsandele på deres hjemmemarkeder, mens en række nye aktører er begyndt at udbyde tjenester. I en række tilfælde kommer den væsentligste konkurrence dog fra store operatører, herunder BT, Deutsche Telekom, France Telecom, Telefónica og Telecom Italia, som etablerer og udbygger deres position i andre medlemsstater end deres hjemmemarkeder.

¹⁶ EITO, 2006 og IDATE, 2006.

Figur 6:

Bredbånd

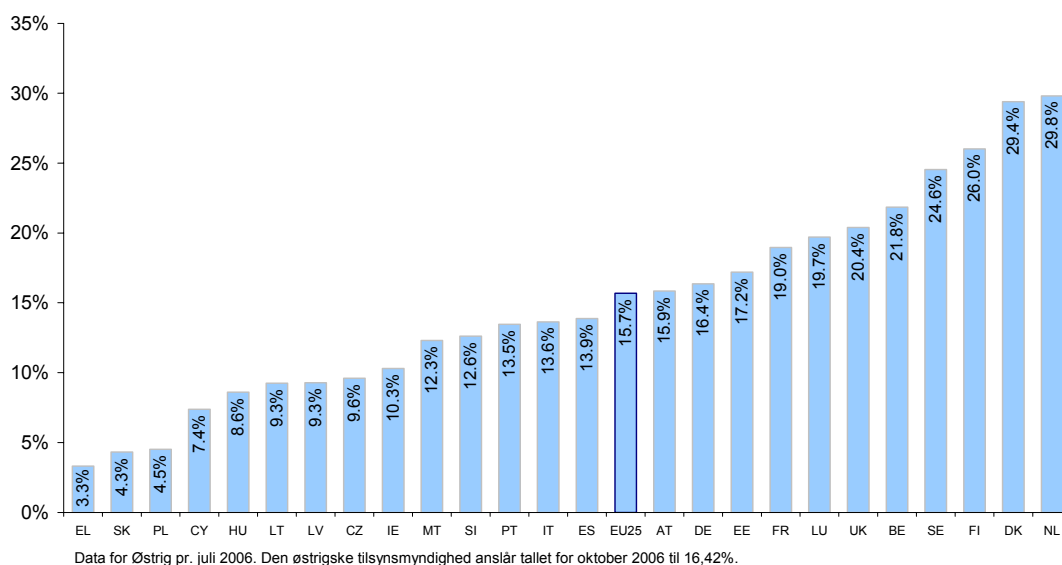
Den samlede værdi af EU-markedet for fastnetdata er 58,5 mia. EUR¹⁷. Antallet af bredbåndsforbindelser vokser fortsat kraftigt; fra oktober 2005 til oktober 2006 kom der 20 mio. nye linjer til.

Udbredelsen har nu nået 15,7% af EU's befolkning (næsten 73 mio. linjer), hvor den sidste år var 11,4%.

¹⁷ EITO, 2006.

Figur 7:

EU-dækningsgrad - bredbåndsforbindelser pr. 1. oktober 2006

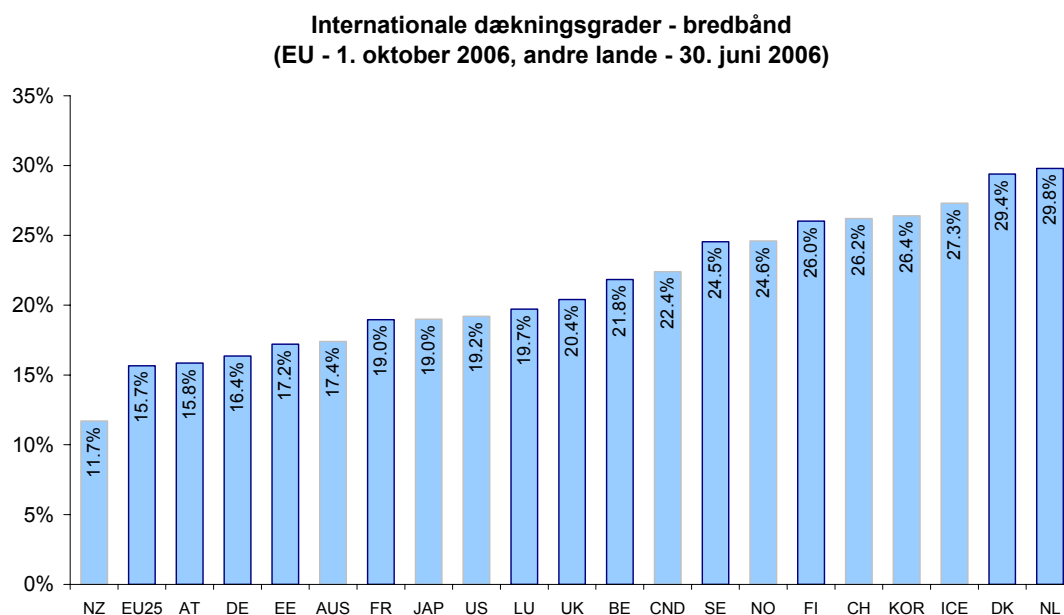

Der bliver dog stadig større forskel mellem de førende medlemsstater og de øvrige, idet væksten er hurtigere i medlemsstater med stor dækningsgrad. Otte medlemsstater har en dækningsgrad på under 10%.

International sammenligning

De førende EU-lande er også førende i verden: i seks medlemsstater er dækningsgraden over 20% af befolkningen, og den stiger hurtigere end i andre lande som f.eks. Japan og Sydkorea.

Figur 8:

Data for Østrig pr. juli 2006. Den østrigske tilsynsmyndighed anslår tallet for oktober 2006 til 16,42%.

Bredbåndstransmissionshastighederne er forskellige fra land til land i EU, men er i gennemsnit stadig lavere end i USA, Japan og Korea¹⁸. Det kan i et vist omfang forklares ved den høje befolkningstæthed i Sydkorea og Japan og adgangen til kabelnet med højere kapacitet i USA sammenlignet med flere af de større EU-lande. Denne forskel udlignes måske, efterhånden som den øgede konkurrence i EU fører til større investeringer i højhastighedsnet.

Faktorer, der påvirker udbredelsen

De nye selskaber har i dag tilsammen en gennemsnitlig markedsandel på 52%, mens den sidste år var 49,8% (hvis videresalgsprodukter ikke medregnes, er markedsandelen 40,7%). Der er generel enighed om, at konkurrencen er en af de vigtigste faktorer for udbredelsen af bredbånd. De bedste resultater opnås tilsyneladende i medlemsstater, hvor der konkurreres på infrastruktur, f.eks. Nederlandene og Danmark. En effektiv markedsregulering, som tillader adgang til det etablerede selskabs infrastruktur, stimulerer også konkurrencen, hvilket tydeligt fremgår af f.eks. de aktive reguleringstiltag, der er blevet truffet i Frankrig og Det Forenede Kongerige.

¹⁸ Den mest almindelige hastighed i USA er 2,5 Mbps - 10 Mbps, mens den i EU er 512 kbps - 2 Mbps (kilder: IDATE, FCC)

God regulering forbedrer ikke blot markedsvilkårene, men giver også alternative operatører mulighed for gradvist at gå fra tjenestebaseret over til infrastrukturbaseret konkurrence. I modsætning hertil ses ringere resultater i de medlemsstater, som har en mindre velfungerende reguleringspolitik og mangler konkurrence på infrastrukturen.

Prisniveauet for både fuldt ubundet og delt adgang falder fortsat i hele EU, om end mindre udtalt for fuldt ubundet adgang. Ganske vist var væksten i bredbåndsvideresalgsordninger særlig udtalt i 2006 (en stigning på 124%), men alternative udbydere kommer fortsat højere op på investeringsstigen, idet de med over 4,1 mio. nye fuldt ubundtede abonnentledninger (en stigning på 79%) har sat mange millioner euro i ny infrastruktur.

I en række medlemsstater holdt man i 2006 auktioner over WiMAX-, CDMA-, UMTS-, HSDPA- og LMDS-licencer. Det vil styrke udbredelsen af bredbånd og fremskynde udligningen af efterslæbet i fjerntliggende eller tyndtbefolkede egne og nye medlemsstater.

3. REGULERINGSMILJØET

National lovgivning

Omsætningen af EU-regelsættet til national lov i de 25 medlemsstater blev fuldført i 2006, da Grækenland vedtog primærlovningen. De to nye medlemsstater har også indberettet deres primærlovgivning, som for Rumæniens vedkommende omfatter hele regelsættet og for Bulgariens en del af det.

Der er også gennemført forbedringer af de nationale love, navnlig i Danmark (klageadgang), Nederlandene (brugsrettigheder) og Frankrig og Spanien (forbrugerbeskyttelse).

Kommissionen finder det derimod bekymringsværdigt, at ændringen af den tyske telelov fritager nye markeder for regulering på vilkår, som er lempeligere end dem, der fastsættes i EU-lovgivningen.

Liberalisering

I nogle lande har tilsynsmyndighederne godtaget frivillige ordninger med dominerende markedsaktører som alternativ til fuld regulering (Det Forenede Kongerige) eller indført lovgivning for at kunne håndhæve sådanne ordninger (Italien). Flexibilitet har også været sigtet med den funktionelle adskillelse af det etablerede selskabs abonnentnet fra dennes detailvirksomhed og anden virksomhed, som det er sket i Det Forenede Kongerige og overvejes i andre medlemsstater.

Analyserne af mange relevante markeder har, som man i første omgang kunne forvente, medført, at de dominerende aktører er blevet underlagt en række bestemmelser, men der kan også identificeres en kerne af markeder, hvor man har kunnet gennemføre en liberalisering.

I flere medlemsstater har man ophævet sådanne bestemmelser, fordi det kunne konstateres, at markedet for mobiladgang og udlandsopkald var fuldt konkurrencebaseret. I nogle tilfælde er reguleringsomfanget blevet lempet på baggrund af markedsvilkårene, f.eks. i Belgien, Spanien, Frankrig og Nederlandene, hvad angår fastnettelefoni til privatkunder.

Nationale tilsynsmyndigheder

Uafhængighed

De nationale tilsynsmyndigheder har generelt konsolideret deres kompetence og uafhængighed. Der er dog tvivl om, hvorvidt man i Slovakiet har formået at adskille tilsynsfunktionen fra kontrollen med statens ejerskabsinteresser i markedets virksomheder. I Polen er der for nylig også udtrykt betænkelighed ved den nye tilsynsmyndigheds uafhængighed og uvildighed på baggrund af forgængerens nedlæggelse og statens afskedigelsesret. Graden af politisk indflydelse på den daglige drift af tilsynsfunktionen i visse medlemsstater er et spørgsmål, som må efterforskes nærmere. Virksomhederne kan kun udnytte muligheden for at få adgang til markedet og investere i andre lande fuldt ud, hvis der ikke er tvivl om tilsynsmyndighedernes uafhængighed og uvildighed på markedet.

Markedsanalyser

Kommissionens og de øvrige tilsynsmyndigheders indberetnings- og samrådsproces i henhold til rammedirektivets artikel 7 er et af de vigtigste redskaber til at sikre, at alle europæiske brugere kommer til at nyde godt af fordelene ved konsekvente lovgivningsprincipper for området.

De fleste af de nationale tilsynsmyndigheder har nu afsluttet første runde af deres markedsanalyser og indberettet resultaterne til Kommissionen og de øvrige nationale tilsynsmyndigheder. Der er dog visse forsinkelser i gennemførelsen af afhjælpningsforanstaltninger i en række medlemsstater af forskellige årsager såsom proceduremæssige hensyn, f.eks. vedrørende klageadgang, eller at afhjælpningsforanstaltningerne først iværksættes en rum tid efter, at der konstateres et tilfælde af markedsdominans (f.eks. i Tyskland), eller ikke er tilstrækkelig detaljerede til at give en umiddelbar påvirkning af markedet.

Endvidere har der vist sig at være forskel på de afhjælpningsforanstaltninger, som forskellige nationale tilsynsmyndigheder foreskriver i en given markedsituation. Der udbydes f.eks. endnu ikke bitstrømsadgang konsekvent i hele EU, ligesom der fortsat er stor forskel på opkaldstermineringstaksterne. Eftersom ca. en tredjedel af selskabernes indtægter kommer fra andre medlemsstater end deres egne, ville en mere konsekvent regeladministration også øge den grænseoverskridende vækst.

Kommissionen tager de her angivne punkter op for så vidt angår uafhængighed, procedurer og reguleringskonsekvens, når det nuværende regelsæt skal revurderes.

Klageadgang

Retten til at klage over tilsynsmyndighedsafgørelser er et af regelsættets grundprincipper. Der er dog problemer med klageprocessens varighed i en række medlemsstater, f.eks. Italien og Portugal, hvor procedurerne kan trække ud i fire til seks år, og Grækenland, hvor den højste administrative instans endnu ikke har truffet en eneste afgørelse, selv om den har haft sager under behandling siden 2001.

I visse retsområder (Belgien, Cypern, Estland, Ungarn, Nederlandene, Slovakiet, Sverige) klages der systematisk over markedsanalyseafgørelser, og der skal måske træffes tiltag for at sikre mere rimelighed i virksomhedernes adfærd.

Frekvensadministration

Den samlede værdi af e-kommunikationstjenester, som er afhængige af frekvensressourcer, anslås at være over 200 mia. EUR, og derfor er en effektiv frekvensadministration af afgørende betydning for EU-økonomien. Den nyeste forskning viser, at effektiv frekvensadministration i samtlige medlemsstater kunne generere en vækst på op til 0,1% af BNP¹⁹.

¹⁹ Benchmarking Impacts of EU Policy - Options for Economically Efficient Management of Radio Spectrum, SCF Associates, december 2006, endnu ikke offentliggjort.

En række medlemsstater har gennemført en mere fleksibel og liberal radiofrekvensforvaltning for teknologi- og tjenesteneutrale anvendelser, auktioner, samhusning og gruppelicenser. I andre har man indført sekundær handel. Der er dog stadig forskel på, hvordan medlemsstaterne gennemfører disse løsninger.

Mange af Kommissionens afgørelser om frekvensharmonisering, f.eks. for kortrækkende bilradarudstyr og trådløse forbindelsessystemer, er heller ikke fuldt gennemført.

Kommission analyserer disse mangler som led i revurderingen for at optimere det indre markeds potentiale.

Radio/tv-transmission

Jordbaserede net er stadig det vigtigste middel til fremføring af tv-indhold (over 50% af EU's husstande) i de fleste medlemsstater, efterfulgt af kabel og satellit. IP-tv, som fortsat er et nichemarked, voksede i en række lande i 2006.

Omlægningen fra analog til digital jordbaseret transmission er nu gennemført i de fleste medlemsstater inden for den af Kommissionen fastsatte frist (2012), om end der fortsat er problemer med omlægningen i nogle lande.

De afhjælpningsforanstaltninger, som de nationale tilsynsmyndigheder foreskriver, vedrører ofte jordbaseret transmission, dog ikke i lande med høj kabeldækning. Analysen af markederne for radio/tv-transmission, som mange nationale tilsynsmyndigheder ikke er vant til at lave, er stadig ikke gennemført.

Nummerering til IP-telefoni

Der er stor forskel på nummereringsordningerne til IP-telefonitjenester. I mange medlemsstater (Tyskland, Grækenland, Spanien, Irland, Litauen, Portugal, Slovenien, Sverige, Finland, Det Forenede Kongerige) må IP-telefoniudbydere udbyde både geografisk bundne og ubundne unumre. I andre må der kun udbydes geografisk bundne numre på bestemte typer IP-telefonitjenester.

Sådan begrænsninger betyder, at selskaberne ikke kan udbyde EU-dækkende tjenester, og Kommissionen vil nu se på, hvordan man kan imødegå disse og andre nummereringsrelaterede spørgsmål som led i revurderingen af lovpakken.

Tilsyn og håndhævnning

I løbet af 2006 indledte Kommissionen procedurer først og fremmest om manglende mulighed for visning af opkaldslokaliseringsdata ved opkald til 112 og om visse nationale tilsynsmyndigheders ikke rettidigt afsluttede markedsanalyser.

Samtidig kunne Kommissionen afslutte andre procedurer, efter at medlemsstaterne havde truffet foranstaltninger vedrørende bl.a. tilsynsmyndighedernes uafhængighed, gennemførelse af markedsanalyseprocedurerne, klagers udsættelsesvirkning, metoder til udpegning af forsyningspligtudbydere og forbrugerspørgsmål såsom nummeroplysning og -portabilitet samt i visse tilfælde opkaldslokalisering.

4. FORBRUGERUDVIKLINGEN

Forsyningspligt

Flere medlemsstater udpegede i 2006 forsyningspligtudbydere. Tjekkiet, Estland og Polen har brugt offentlige udbud, mens Irland og Slovakiet har valgt en offentlig høringsproces. Begge metoder øger gennemskuelligheden og forhindrer forskelsbehandling.

Det er stadig som oftest de tidligere monopolselskaber, der udpeges, men i Estland er der efter udbudsprocessen udpeget et nyttilkommet selskab, og i Belgien og Tjekkiet udbyder nye selskaber visse tjenesteelementer i samarbejde med de tidligere monopolhavere.

Særlige sociale behov

Det gældende regelsæt overlader det i vidt omfang til medlemsstaterne at afgøre, hvilke hensyn der tages til handicappede og lavindkomstgrupper, men nu har Kommissionen tænkt sig at fokusere på at fremme optimal praksis i medlemsstaterne.

I Irland har tilsynsmyndigheden oprettet et forum, som skal fremme hensynet til handicappede. I Sverige opfordrer tilsynsmyndigheden ikke blot selskaberne til at udbyde tjenester, der er tilpasset sådanne brugere, men tilbyder dem også selv otte specifikke tjenester, bl.a. tegnsprogstolkning baseret på 3G-videopkald.

Nødopkald - 112

Tre medlemsstater (Sverige, Danmark, Nederlandene) har nu indført 112 som det eneste nationale alarmnummer.

Der er dog fortsat problemer med videresendelse af opkaldslokaliseringsdata, og Kommissionen indledte procedurer mod 13 medlemsstater i løbet af 2006.

Medlemsstaterne har brugt en række metoder til at gøre borgerne opmærksomme på nummeret 112 og dets anvendelse, bl.a. henvisninger i telefonbokse, telefonbøger, fakturaer, offentlige opslag og aviser, samt særkampagner, hjemmesider, reklamer og tv-klip. I Sverige orienteres der om 112 på mælkekartoner, og i Letland og Tjekkiet gøres der i tv-programmer med store seertal opmærksom på nummeret.

Der ser nu ud til i almindelighed at være adgang til grundtjenester af ordentlig kvalitet, men Kommissionens beføjelser i denne henseende er begrænsede efter de nugældende regler. Hvis situationen skal forbedres, forudsætter det kraftig opbakning navnlig fra de lovgivningsmedansvarlige i revurderingsprocessen for regelsættet.

Takstgennemskuelighed

Flere medlemsstater er begyndt at anlægge en mere proaktiv tilgang til spørgsmålet om takstgennemskuelighed. Der findes internetbaserede sammenligninger eller oversigter i f.eks. Danmark, Estland, Portugal og Sverige, og den belgiske tilsynsmyndighed er i gang med at lave en prissimulator. De irske, ungarske og slovenske tilsynsmyndigheder har alle udvidet deres prissammenligninger til at omfatte fastnet-, mobil- og bredbåndstjenester. Disse offentlige tjenester suppleres i visse medlemsstater af gennemskuelighedstiltag fra selskaberne selv.

På den anden side er der i en række medlemsstater klager over manglende prisgennemskuelighed, bl.a. Tyskland, Østrig og Litauen, og udbredt utilfredshed blandt forbrugerne over roamingtaksterne.

Databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation

Direktivet om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation er nu omsat til national lov i samtlige medlemsstater. I 2006 blev der vedtaget et særskilt direktiv om opbevaring af trafikoplysninger til retsforfølgelsesbrug, som medlemsstaterne skal omsætte til national lov i 2007.

Net- og informationssikkerhed, herunder beskyttelse mod spyware og andre typer skadelig software (malware) bliver vigtigere og vigtigere. Spam og malware bruges stadig hyppigere i forening til at skaffe kriminelle indtægter, og derfor sammenkædes retsforfølgelsen inden for disse to områder. Der er brug for en større indsats, bl.a. ved at øge brugernes opmærksomhed²⁰, eftersom ulovlige aktiviteter inden for dette område kan have betydelige sociale og økonomiske konsekvenser.

²⁰ Se meddelelsen fra Kommissionen om bekæmpelse af spam, spyware og skadeligt software, KOM(2006) 688.

Nummerportabilitet

Medlemsstaterne indberetter, at telekunderne i stigende grad gør brug af nummerportabilitet, og i Danmark, Spanien, Sverige og Finland udgjorde de numre, som kunderne havde taget med sig, over 20% af det samlede abonnentgrundlag. Der er indberettet vækst i antallet af medflyttede mobilnumre i Estland, Grækenland, Frankrig, Irland, Litauen og Luxembourg, og medflyttede fastnetnumre i Frankrig, Sverige og Nederlandene. Nummerportabilitet er fortsat en af de vigtigste faktorer for konkurrencen i samtlige medlemsstater.

5. **KONKLUSIONER**

Gennemførelsen af EU-regelsættet har overordnet set bragt konkurrence til markederne for e-kommunikation med deraf følgende fordele for forbrugerne i form af prisfald og innovative konvergerede tjenester. Der findes eksempler på optimal praksis i hver eneste medlemsstat, hvad angår alle lovgivnings- og markedsspørgsmål.

Der er dog stadig en række områder, hvor det indre marked for e-kommunikationstjenester ikke kan virkeliggøres fuldt ud med det gældende regelsæt. Der er i dag ikke adgang til det fulde spektrum af redskaber til sikring af konsekvent regulering af hele det indre marked, og Kommissionen har tænkt sig at se nærmere på især institutionelle og nummer- og frekvensrelaterede aspekter som led i forslagene til et revideret regelsæt. For så vidt angår roamingpriser i EU, har Kommissionen allerede foreslået en ændring af regelsættet.

Der overvejes også mere detaljerede ændringer vedrørende udestående spørgsmål f.eks. i forbindelse med håndhævelse af tilsynsmyndighedernes afgørelser, klageadgang, databeskyttelse og -sikkerhed, det fælleseuropæiske alarmnummer 112 og udbud af tjenester til særlige socialgrupper.